

Formanden: Efter de faldne udtalelser foreslår jeg, at lovforslagene henvises til et udvalg på 17 medlemmer. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om indfødsrets meddelelse.

(Lovforslaget (nr. 50) findes i tillæg A. sp. 993, fremsættelsen i tidenden sp. 402).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til indfødsretsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om folkeregistrering.

(Lovforslaget (nr. 29) findes i tillæg A. sp. 441, fremsættelsen i tidenden sp. 241).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Børge Schmidt: Jeg tror, at alle hilser med tilfredshed, at vi i det omfang, moderne teknik kan tages i brug, også lader dette ske i folkeregistrene, og det lovforslag, vi her behandler, er jo et udtryk for noget sådant. Vi i socialdemokratiet kan, ligesom vi gjorde nøjagtigt ved det tilsvarende forslags behandling den 8. december sidste år, give tilslutning til forslaget, og vi kan også love at medvirke til en hurtig behandling, således at anden vigtig lovgivning i alt fald ikke forsinkes af denne grund.

Der er dog enkeltheder, vi gerne vil se nærmere på. Jeg hilser således med tilfredshed, at der bliver et personregistreringsråd vedrørende folkeregistrene og det centrale

personregister. Der ligger jo i det instrument, som et sådant personregister bliver, en mulighed for udnyttelse. Det er derfor af ikke ringe betydning, at personregistreringsrådet har den rigtige sammensætning, og det er vel et spørgsmål, om registret ikke bliver af en sådan betydning, at også folketinget burde være repræsenteret i dette. Jeg tænker i den forbindelse mindre på en merkantil udnyttelse af registret, men mere på den personlige garanti, en person må have for, at denne koncentration af oplysninger om enhver borger i Danmark ikke bliver misbrugt på den ene eller den anden måde.

Og så understreger jeg, hvad der også blev sagt ved diskussionen den 8. december i fjor, at lovens fire første paragraffer giver ministeren endog meget vide beføjelser. Jeg deler helt hr. Poul Schlüters opfattelse fra dengang, hvor han gav udtryk for, at han fandt det naturligt, at vi i folketingsudvalget så nærmere på, om vi i lovtæksten kunne indsnævre den ramme, inden for hvilken ministeren frit kan bevæge sig. Det er jo, som hr. Poul Schlüter sagde dengang, altid en naturlig folketingsopgave at påse, at man ikke giver ministre større bemyndigelser end absolut nødvendigt. Jeg går ud fra, at resultatet af det sidste folketingsvalg ikke har ændret hr. Poul Schlüters indstilling på dette felt.

Må jeg så bare til sidst sige, at jeg ser meget gerne, om ministeren i dag eller senere i udvalget kan fortælle os lidt om administrationsområdet og andre områder, hvor gennemførelsen af dette forslag kan betyde en hjælp eller en lettelse i administrationen. Det er utvivlsomt rigtigt, at der er perspektiver i forbindelse med udnyttelsen af et sådant register, og derfor vil det være af almen interesse, såfremt administrationen, siden forslaget sidst blev drøftet, har gjort sig yderligere tanker om anvendelsen af registret, at vi får lidt at vide herom.

Asger Jensen: Da mit partis ordfører, hr. Knud Bro, er sygemeldt, skal jeg kun gøre nogle ganske få bemærkninger til lovforslaget.

Jeg kan ligesom mit partis ordfører, da det tilsvarende forslag sidst var til behandling, anbefale princippet i lovforslaget. Det er rimeligt, at man tager den moderne tek-

[Asger Jensen]

nik i anvendelse, således at man bruger elektronisk databehandling til folkeregistrene, og det er vel heller ikke usandsynligt, at et sådant register kan anvendes til andre ting. Jeg tænker f. eks. på sådan en ting som et centralregister for udbetaling af folkepension, dér er det vel en nødvendig forudsætning, at vi har et sådant centralregister; og jeg tror, at det i det lange løb vil være fordelagtigt også ud fra et økonomisk synspunkt, selv om det koster nogle penge at få det sat i gang.

Der er nogle ændringer i forhold til den gamle lov, og der er enkeltheder, vi bedre kan drøfte i et udvalg.

A. Chr. Andersen: At den gældende lov om folkeregistre af 14. marts 1924 ikke længere er tidssvarende, kan vel ikke undre. Nå, det er da i hvert fald få love, der får så lang en gyldighedstid. Det er derfor naturligt at foretage en revision af loven samt at åbne mulighed for, at der ved moderne hjælpemidler som EDB kan foretages en rationalisering af personregistreringen. Og det hører vel også til i vor moderne tid, at der skal oprettes et centralpersonregister. Det er også naturligt, at folkeregistrene må medvirke ved oprettelsen og vedligeholdelsen af dette register, der på længere sigt kan give mulighed for en væsentlig forenkling af folke-registerarbejdet.

Vedrørende det centrale personregister ligger det således, at det vel næppe er med større begejstring, den enkelte borger modtager sit registernummer og overlader sine personlige data til et sådant centralregister. Der må derfor være garanti for, at oplysninger, der gives fra kommuner eller andre til centralregistret under tavshedspligt, ikke kan udnyttes på en måde, der kan komme den enkelte borger til skade eller genere hans privatliv.

Det nævnes i bemærkningerne til lovforslaget, at oprettelsen af registret foreløbig vil betyde en årlig udgift for staten på ca. 7 mill. kr., men at man mener ved udnyttelse af registret i andre administrationsgrene efterhånden at kunne opnå store besparelser. Der er vel ingen grund til at tvivle på, at det kan ske. Men man må også håbe, at det centrale personregister kan komme til at betyde en lettelse for de enkelte borgere i

deres forpligtelser over for myndigheder m. fl. til at meddele ændringer i personlige data, adresseforandringer m. v.; det kan f. eks. være i forbindelse med folkekirken, ATP, lægdsrulle, kildeskat osv. Der peges også i lovforslaget på praktiske forenklinger og lettelser. Den mulighed, der bliver, for at bestemme, at anmeldelse af flytning kun skal foretages til én kommune, må hilses med tilfredshed; i øjeblikket skal der som bekendt foretages anmeldelse til både tilflytnings- og fraflytningskommunen. Det er også en forenkling, at arbejdsgiverens og husbondens pligt til at anmelde flytning for medhjælpere og lærlinge bortfalder.

Om selve udformningen af lovforslagets paragraffer vil jeg gerne sige, som det allerede er nævnt af andre ordførere, at det bærer hen imod at blive en bemyndigelseslov til den til enhver tid siddende indenrigsminister. Det er jeg såmænd ikke så betænkelig ved i øjeblikket, men skal denne lov gælde i et tilsvarende åremål som den lov, den skal erstatte, så er det i hvert fald nok ikke den nuværende indenrigsminister, der administrerer den hele tiden. Vel opnås en forenkling og indskrænkning, men det er et spørgsmål, om ikke det var mere betryggende på længere sigt at have flere af de administrative bestemmelser i selve loven.

Ifølge forslaget er det således, at ud over at det fastslås, at kommunerne skal betale alle udgifter ved førelsen af registrene, bestemmer indenrigsministeren, hvorledes de skal føres, både hvem der skal føre tilsyn med dem, og hvem der skal modtage oplysninger fra dem. Ministeren bestemmer også, hvorledes de kommunale folkeregistre skal medvirke, og hvilke oplysninger andre offentlige myndigheder skal meddele, og ligeledes efter hvilke regler borgerne skal afgive meddelelser og anmeldelser samt en række andre beføjelser. De kommunale organisationer har da heller ikke, som det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, fuldt ud tilsluttet sig dette forslags ordlyd. De ønsker at udtale sig, når de nærmere regler skal fastsættes.

Vedrørende det foreslåede personregistreringsråd vil jeg gerne sige, at et sådant råd kan vel have nogen betydning, men det er et spørgsmål, om ikke rådets sammensætning burde præciseres i selve loven, selv om det i bemærkningerne står, at sammensæt-

[A. Chr. Andersen.]

ningen skal være den samme som den i det råd, der blev nedsat i 1965. Det er da muligt, at der netop er grund til at tage den tanke op, som hr. Børge Schmidt nævner, at folketinget måske skulle være repræsenteret i dette råd. I øvrigt går jeg ud fra, at der ikke bliver tale om særlige udgifter i forbindelse med nedsættelsen af rådet og til aflønning af dette råd.

Jeg vil gerne tilsige mit partis velvillige behandling af lovforslaget i udvalg, idet jeg håber, at det under udvalgsarbejdet må lykkes at blive enig om ændringer med henblik på en mere præcis udformning af loven på visse områder, så karakteren af bemyndigelseslov kan afdæmpes noget.

Lindgaard Rasmussen: Den del af det foreliggende lovforslag, der vedrører de almindelige folkeregistre, er vel at betragte som en ajourføring af den hidtidige lovgivning på disse områder, som den almindelige udvikling taget i betragtning i princippet må skønnes at være ganske rimelig og såre hensigtsmæssig. Om enkelthederne i denne del af forslaget bliver der vel i øvrigt lejlighed til at tales nærmere ved under udvalgsbehandlingen, hvis det under arbejdet her måtte skønnes at være nødvendigt.

Det principielt nye er jo oprettelsen af centralpersonregistret, CPR, og alle de ting, som måtte knytte sig hertil. Og vi står måske her ved noget, som kan få videregående perspektiver, end man umiddelbart har mulighed for i dag at dømme om. Det kan jo være, at vi her står ved indledningen til en slags revolution i forholdet mellem den enkelte borger og de offentlige, særlig de mere centrale, myndigheder. Jeg siger ikke, at dette umiddelbart vil blive følt sådan; jeg erkender fuldt ud, at jeg ved det ikke. Men jeg mener på den anden side, det er vigtigt, at vi i den lovgivning, der tager direkte sigte på at tilpasse forholdene til en ny tids mange tekniske muligheder og fremskridt, helt klart har det i tankerne, at det i alle forhold må sikres, at man også fortsat kan leve med tryghed her i landet som frie mennesker. De tekniske muligheder, de rationelle fremskridt skal selvfølgelig udnyttes, men det må lige så selvfølgelig ikke ske over noget, der kan være en slags faktisk indsnævring af de rettig-

heder, forfatningen i øvrigt tilsikrer den enkelte.

Jeg har bemærket mig, at forslaget indeholder en del bemyndigelser til ministeren, som sammenlagt er af ikke helt ringe omfang, medens f. eks. kommunernes status gennemgående er af rådgivende karakter. Vi må vel drøfte disse forhold nærmere, også med henblik på hvad der muligvis kunne skabes her af præcedens over for en eventuel følgelovgivning på disse områder, som måske kan komme frem senere hen. Jeg skal gerne tilføje, at effektivitet og rationel drift selvfølgelig må have en meget høj prioritet i hele problematikken, der er indeholdt i det foreliggende forslag; det er jo også selve meningen med lovforslaget.

Det radikale venstre kan på det foreliggende grundlag tilsikre forslaget en velvillig behandling.

Kurt Brauer: Mit parti havde ved første behandling af det tilsvarende lovforslag den 8. december sidste år to ordførere. Det ligger mig meget på sinde, at ingen i SF's gruppe på grund af mangler ved mit indlæg skal føle deres synspunkter udækkede, derfor må man tillade mig, at jeg indleder med at bede det høje ting og andre interesserede mærke sig begge indlæg fra SF, da forslaget blev behandlet i 1967. Jeg deler samtlige de synspunkter, der kom til udtryk i de to indlæg, men et par af dem føler jeg anledning til at trække frem her.

Forhenværende indenrigsminister Hans Hækkerup udtalte i 1967, at han ikke regnede med, at der skal etableres noget samarbejde hverken med efterretningstjenesten eller med strafferegisteret. Jeg håber meget, at den nuværende indenrigsminister kan udtale sig lidt mere kategorisk, i hvert fald så kategorisk, at vi ikke skal bruge tid i udvalget på at diskutere dette spørgsmål.

SF's stilling til spørgsmålet om den kordegnemæssige registrering af fødsler er velkendt og skal blot lige trækkes frem her for en sikkerheds skyld. Det samme gælder hr. Poul Dams betæneligheder sidst ved de byrder, som § 6 lægger på højskoleforstandere og andre i retning af at skulle meddele, hvem de har boende.

Det skal også blot lige berøres, inden jeg til slut går over til det interessante, som også hr. Børge Schmidt berørte, at da

[Kurt Brauer.]

venstres og de konservatives og de radikales ordførere tog ordet i 1967 til denne sag, talte de alle mod for store beføjelser til ministeren og hans administration. Til venstres ordfører, som kun er betænkelig, når et andet flertal end det nuværende besætter ministertaburetterne, vil jeg sige, at SF skam nærer betænkeligheder under alle omstændigheder. Det må vel være princippet, vi diskuterer. Nu danner disse partier tilsammen flertal i det høje ting, og det kunne måske undre én og anden, at indskrænkninger af ministerens beføjelser ikke har fundet plads i lovforslaget allerede her ved dets genfremsættelse, men det kommer vel frem under udvalgsbehandlingen; til disse myndighedsbegrænsninger såvel som til lovforslaget som helhed kan jeg tilsige SFs bidrag til en hurtig og velvillig behandling.

Kjær Rasmussen: Ja, det glæder mig da, at hr. Kurt Brauer trækker mine betænkeligheder fra 1967 frem og nævner dem først.

I øvrigt er der jo ingen grund til at holde nogen lang tale om forslaget. Det åbner tydeligvis for mere rationelle metoder i administrationen, og vi i VS kan være tilfredse dermed. Dog vil jeg lige henstille til det udvalg, der nu skal nedsættes, at det undersøger muligheden for, at borgerne melder fødsel direkte til folker registret — det var det, som jeg også var inde på i efteråret — og endvidere, at man påser, at politiets efterretningstjeneste ikke vil få adgang til CPR. I øvrigt må jeg da sige, ligesom hr. Kurt Brauer var inde på det, at heller ikke jeg var helt tilfreds med det svar, som den daværende indenrigsminister gav. Han sagde, at han ikke regnede med, at der skulle etableres noget samarbejde med efterretningstjenesten. Det kunne være interessant i dag at få ministerens klare tilkendegivelse af, at der ikke vil finde noget samarbejde sted.

Justitsministeren (Thestrup): Da indenrigsministeren er forhindret i at være til stede ved dette møde, skal jeg på hans vegne takke ordførerne for den velvillige behandling, der fra alle sider er givet dette forslag.

Der er nogle ting, der er gået igen i flere af de ærede ordføreres indlæg. Der er for

det første spørgsmålet om bemyndigelserne i §§ 1-4. Jeg kan sige, at indenrigsministeren nærmere vil gøre rede for disse ting og forhandle med udvalget om, hvorvidt de bemyndigelser, der er foreslået, er nødvendige.

Der er rejst et par andre spørgsmål, der under spørgsmålet om, hvorvidt dette, at man fik denne meget effektive folkeredregistrering, kunne komme til at betyde noget i retning af mindre frihed for borgerne, om jeg så må sige, større kontrol med borgerne, en kontrol, der virkelig for alvor kunne gribe ind i den personlige frihed, som er et af vort samfunds vigtigste fortrin og en af dets vigtigste egenskaber; jeg kan sige, at det er i alt fald ikke meningen med denne lov, og kan man påpege ting i lovforslaget, som skulle kunne bevirke det, er jeg overbevist om, at det er ting, som kan blive rettet under udvalgsarbejdet.

Jeg kan ligeledes sige, at der vil blive lejlighed til i udvalget nærmere at gennemgå, om der er nogen forbindelse mellem den registrering, der finder sted ved folkeredregistreringen, og politiets efterretningstjeneste. Mig bekendt er der ingen forbindelse, og jeg tror, at indenrigsministeren vil gøre nærmere rede for dette forhold i udvalget.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Efter de faldne udtalelser foreslår jeg, at lovforslaget henvises til et udvalg på 17 medlemmer. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om foranstaltninger i anledning af svangerskab m. v. [af Morten Lange m. fl.].

(Lovforslaget (nr. 10) findes i tillæg A. sp. 163, fremsættelsen i tidenden sp. 44).

Lovforslaget sættes til forhandling.